

УДК 811. 133. 1' 373. 45 : 811. 111
DOI dx.doi.org/10.30970/vir.2018.45.0.9483

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНА СИТУАЦІЯ У ФРАНЦІЇ ТА ІНШИХ ФРАНКОМОВНИХ КРАЇНАХ

Галина Рабош

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000, тел. (032) 239-41-98,
e-mail: galina.rabosh1@gmail.com*

Якщо говорити про французьку мову Канади, Бельгії чи Швейцарії, звичайно, французька мова цих країн відрізняється від класичної французької на тому рівні, наскільки ці мови володіють своєю культурною, релігійною спадщиною, національними символами, соціоісторичними передумовами, їх соціальним статусом у суспільстві. У канадській французькій мові фіксують особливості, що є результатом безпосереднього контакту з англійською громадою. Семантична складова зіграла визначальну роль в утворенні виразів у французькій мові європейських країн. Відмінність запозичень з англійської мови у французькій класичній та канадській французькій мові мотивується морфо-синтаксичною складовою.

Ключові слова: діалектизми; словотворення; неологізми.

Якщо говорити про французьку мову Канади, Бельгії чи Швейцарії, звичайно, французька мова цих країн відрізняється від класичної французької на тому рівні, наскільки ці мови володіють своїми культурними, національними символами, соціоісторичними передумовами, їх соціальним статусом у суспільстві. Через те, соціолінгвістична ситуація по-різному наклала свій відбиток на мовну систему Квебеку, Бельгії чи Швейцарії. Віктор Барбо писав у свій час, що народитися справжнім французом у Квебеку, подалі від Франції, означає наражатися на серйозний ризик і розмовляти французькою зовсім не означає бути французом [3, р. 15], оскільки ці народи сповідують різні погляди, володіють своєю спадщиною, тільки їм притаманим культурним надбанням. Тобто бути канадійцем чи бельгійцем і розмовляти французькою ще не означає бути французом. Ще у XVIII столітті завдяки війовничому патріотизму вихідцям з Франції у Канаді вдалося утвердити та зберегти французьку мову у наступних поколіннях. Французькі лінгвісти цього періоду спостерігали чисту французьку мову у канадській глибинці, проте у XIX столітті така соціолінгвістична рівновага була сильно порушена. Культурний та людський фактори розриву між Францією та Квебеком, особливо підсилений після революції 1789 року та підживлюваний як місцевим духовенством, так і місцевою елітою, спровокував недовіру до Французької держави. Після захоплення британцями території Nouvelle France, посилювалися, без сумніву, асиміляторні впливи англійської мови на місцеву французьку громаду, оскільки соціоекономічна ситуація в Канаді була доволі хиткою, загрожуючи усунути

французьку мову з суспільного вжитку. Тоді ж виникли так звані квебекізми, говірка французької мови з її історичними та культурними надбаннями, несучи деякі тенденції впливу англійської мови. На інтелектуальному рівні канадська французька всіляко притіснялася англословною спільнотою. Достатньо сказати, що в цей період існували тільки два коледжі, в яких навчання велося французькою мовою і де готувалися тільки церковнослужителі. Проте, на той час, це вже була самоутверджена квебекська французька мова, яка увібрала культурну, політичну та релігійну приналежність та притаманну даному регіону самобутність співіснування. Це була говірка французької мови, коли *Parler a la canadienne* означало адаптувалася до географічного простору, до системи колективних цінностей даної громади, коли французька канадська мова поступово виробила свій шлях розвитку. В цей період часу формуються особливості, що розвинулися на канадському ґрунті (зберігаються архаїчні і діалектні риси, з'являються або поглиблюються риси, невластиві мові Франції, з'являються особливості, що є результатом контакту з англійською громадою). Це був період, коли місцеві англофони намагалися публічно знівечити французьку канадську мову, називаючи її *French-Canadien*, *patois* тобто селянською говіркою без особливої граматичної та лексичної вартісності і без майбутнього, маючи за мету посіяти відразу до французької мови та змушуючи місцеве населення не розмовляти рідною мовою. Вбачаючи ознаки національної недосконалості, було прийнято так званий Акт уніфікації мови, який мав на меті асиміляцію квебекської французької мови. Відтоді говорити канадською французькою мовою стало національним дефектом, ознакою невихованості, дурного тону, безкультур'ям місцевої громади. Це був також період так званого соціолінгвістичного затишшя, коли існування французької мови було поставлене під загрозу. Цей період тривав до середини XIX століття, коли розпочалася жорстка протидія англізації французької мови Квебеку, наслідком якої став серйозний розрив між канадською французькою та класичною французькою мовою. Саме в цей період патріотично налаштовані представники національної еліти спонукали громаду не розмовляти англо-французькою говіркою, а розмовляти мовою, наближеною до класичної літературної французької мови. Вагоме місце займали численні публікації, які мали на меті досягнути лінгвістичного очищення мови від так званої інвазії з боку американської англійської, та класичної англійської мови. Ця регіональна мова стала самобутньо уніфікованою під дією чинників саморегуляції мовних процесів, не зазнаючи при цьому лінгвістичного, політичного чи історичного регуляторного впливу навіть на рівні шкільної освіти.

В контексті словотвору канадської французької мови можна спостерігати ряд особливостей, які не властиві французькій мові Франції. Утворення цілої низки слів забезпечується франкоканадійцем з допомогою суфіксів, не притаманних класичній мові або маловживаних у мові Французів [3, р. 17]. Такий вид словотвору мав місце в мові середньофранцузького періоду та призвів до появи низки слів, утворених від одного і того ж кореня, з різними суфіксами, але без будь-яких відмінностей у значенні. Суфіксальна форма утворення іменників,

притаманна старофранцузькій мові, застосовується також у канадській французькій для вираження абстрактних понять, тобто форма франкоканадського слова являє собою збереження одного із застарілих словотвірних варіантів французького слова. Такими збереженими від старих часів є, наприклад, *doutance* замість *doute* – сумнів, ціна, вартість, побічний ефект, *demeurance* замість *demeure* – помешкання, *coutance*, *coutage* і *coutement*, які вживаються поряд з *соьт*. Ці суфікси частково зберігаються в діалектах класичної французької мови. Суфікс *-ure* – є одним з найпоширеніших суфіксів у канадській французькій мові, до слова у швейцарській французькій мові таким виступає суфікс *-ette* : *mallette* – рюкзак, (у франц. класичній – *malle*). Замість *tissu* `тканина` у канадській французькій маємо *tissure*, *froid* `холод` – *froidure*, *йраїссур* замість *йраїссур* (товщина) тобто це терміни з деякими діалектичними вкрапленнями,

Дуже поширеним у мові франкоканадійців є суфікс *-age* : *marinage* – замість *marinade* `маринад`, *бїнїссаж* – *action de бїнїр* – благословення, освячування.

Суттєва відмінність між креативними тенденціями класичної французької мови та канадські французькі зводиться до утворення частовживаних термінів із суфіксом *-ing*, який французькі лінгвісти розглядають як суто французький, утворюючи так звані *faux emprunts* або хибні чи надумані запозичення. Це свого роду гра фантазії на кшталт: *mailing*, *footing*, *brushing*, *surbooking*, *couponning*, *vussing*.

Отже, суфікс *-ing* не став частиною соціолінгвістичної норми квебекської французької мови, незважаючи на територіальну близькість та домінуючу роль англійської мови. Він не є настільки креативним та словотворчим як у класичній французькій мові, за винятком деяких термінів, які нещодавно з'явилися у структурній системі канадської французької мови наприклад *curling*, *camping*. Запозичений з англійської мови суфікс *-ing* став невід'ємним словотворчим елементом французької класичної мови, що насторожує та відлякує навіть самих англомовних лінгвістів. До прикладу, в іспанській чи італійській мові ми не знаходимо такої суперсловотворчого впливу вищезгаданого англійського суфікса. Ці мови обмежилися власними, вже існуючими в мові термінами. Через те, такі терміни як *building*, *dressing-room*, *living-room*, *kidnapping* не прижилися в цих мовах та були витіснені власними.

Велику за чисельністю групу складають також словотворчі неологізми, які дублюють слова французької мови, проте утворені з допомогою інших суфіксів : *able*, *їтї*, *erie* [3, p. 15]. Наприклад: *doutable* замість *douteux* `сумнівний`, *meublerie* замість *ameublement* `меблі`, *franchetї* і *franchitude* замість *franchise* – відкритість, ширість. Так, у бельгійській французькій мові ми натикаємося на такий діалект французького слова *courses* як *couarteries*, а запозичений термін *job* у класичній французькій мові виглядає як його еквівалент, тоді як у канадській французькій – *jobine*, термін *jouet* (забавка) у бельгійській французькій мові звучить як *jouette* – забавка, пустий чоловік, іграшка, розумний механізм. У канадській французькій мові на основі французького

терміну *joujou* утворилося слово *joujouthique* – ігротека; *endjans* – в межах часу – діалект існує тільки у бельгійській французькій мові.

Як вже згадувалося, суфікс-able є доволі продуктивним у канадській французькій саме для утворення прикметників (додається до основи дієслова): (*regardable* – який дивиться`, *vivable* – який живе`, *disable* – який каже`).

Не тільки суфіксальна форма утворення іменників притаманна канадській французькій мові. Нові терміни утворюються також за абсолютної відсутності суфіксів : *sifflement* - *siffle`* свист`, *respiration* - *respir`* дихання, що сильно вирізняє канадську французьку від класичної мови Франції.

Дуже поширеною в мові франкоканадійців є особлива форма утворення прислівників з додаванням суфіксу -ment- : *mauvaisement* – погано, *raidement`* – неламно`, *presquement* майже) [3, р. 17]. Такий спосіб творення прислівників є дуже поширеним у канадській французькій мові, тоді як у класичній французькій мові сфера його вживання доволі стримана. Ці словоформи непритаманні класичній французькій мові і створюють ефект віддаленості канадської французької від класичної французької мови, як наслідок самобутнього розвитку мови місцевої громади.

Семантична складова зіграла визначальну роль в утворенні виразів у французькій мові європейських країн. Відмінність запозичень з англійської мови у французькій класичній та канадській французькій мові мотивується морфосинтаксичною складовою. Поєднання двох дієслів, зокрема *faire* + головне дієслово чи іменник притаманне, звичайно, класичній французькій мові. Проте, часте використання інших дієслів стало семантичною складовою, яка вирізняє французьку мову багатьох європейських країн від класичної французької мови : *savoir entrer* (бельг.) – ви можете зайти; *faire du rouce* (швейц. – рулити автомобілем); *tiger le thй* (швейц.) – заварювати чай; *faire un tour du charcu*(канад.) – забивати м'яч, шайбу; *pincer son franzaais* – вичурно розмовляти французькою мовою(бельг.); *donner le toug* (швейц. – сприятливо розвиватися (про хворобу). В цьому контексті можна спостерігати як і деякі семантичні зміни термінів, так і накладання відповідних значень, що вирізняє класичну французьку від французької мови Канади, Бельгії чи Швейцарії. Наприклад франц. термін – *remettre* – передати, перенести на інший термін – у бельгійській франц. означає повернути решту, уступити у ціні, хоча у фаховій французькій мові можна зустріти значення – уступити в ціні; *tiper* (швейц. вибивати чек, стукати) (франц) *taper*; *tiger sur* – бути подібним на (бельг франц. м.); *dresse*, як запозичення з англійської мови у бельг. франц. мові означає пагорб, шафа; канадські терміни *drave*, *draver* – сплавити ліс – зберігають значення англійського слова *draw* (*drew*, *drawn* – волочити, тягнути)

Вивчення архаїзмів у мові нащадків французьких переселенців Канади невіддільне від вивчення діалектизмів, так як і більшості слів, що збереглися до теперішнього часу в їхній мові, сягаючи своїми коренями у літературну мову Франції, які продовжують жити у сучасних канадських діалектах. Не виключено, що архаїзмами можуть виступати також окремі слова, які ніколи не належали до літературної французької мови. Наприклад, замість *moitй* і *milieu*

(половина, середина) канадійці говорять *mitan*, хоча це слово можна зустріти і у діалектах Центру, на Заході та на Півночі Франції.

Після 40-х років ХХ століття світ зазнав впливу процесів індустріалізації, модернізації, урбанізації та глобалізації на основі нестримного фактору імпульсивного розвитку американської економіки та науково-технічного прогресу. А тому інтенсивність економічних та культурних обмінів із США призвели до структурних змін і квебекської мови під впливом американської англійської та канадської англійської мови. Період 50–60 рр. ХХ ст. – це так званий період американської лінгвістичної інтервенції, коли країна, як і весь світ, була охоплена модними та всюдисущими на той час термінами на кшталт *speech, warrant, pouding, cake, hall, week-end, coalition, duffle coat, pullover*. Зважаючи на так звану соціоекономічну слабкість французької мови у Квебеку, запозичення з англійської мови зайняли ключові позиції у соціальній, економічній та культурній діяльності регіону. Саме тоді ми спостерігаємо так звані запозичення – *emprunt de luxe* чи *emprunt snob*, коли знову відновилися спроби американських лінгвістів до вкрай негативної оцінки французької канадської мови, закидаючи ідею, що вони розмовляють надто деструктивною та недолугою мовою, яка віддалилася від нормативної класичної французької мови і мови письма, так що не має права на існування. Апологети цієї теорії трималися думки, що словниковий запас французької мови Квебеку геть вичерпався, надто зuboжив і розпорошився, а синтаксис став доволі вульгарним та навіть, незграбним [3, р. 21]. Англофони мотивували свою позицію, посилаючись на очевидну англомовну асиміляцію місцевої громади та на незадовільний стан французької мови, вважаючи її неспроможною самостійно розвиватися відповідно до впливів зовнішніх економічних і наукових чинників і регулювати власні лінгвістичні чи комунікативні процеси. Такі депресіативні та зневажливі настрої знецінювали механізм комунікації, яким є власне мова як інструмент політичного, культурного вираження місцевої громади. Саме цей період став періодом найбільшого протистояння (*chasse aux anglicismes*), квебекських пуристів, які намагалися в жорсткій формі заставляти місцеве населення спілкуватися та писати саме так, як вони цього бажали, тобто самотньою французькою. Присікалася будь-яка лексична інновація чи креативна спроможність мови, що, в свою чергу, спровокувало своєрідну кризу та занепад у французькій канадській мові.

Зважаючи на соціолінгвістичні характеристики, лінгвістичні норми канадської, швейцарської чи бельгійської французької мов та класичної французької достатньо відмінні між собою, оскільки морфосинтаксичні та орфографічні норми класичної французької мови жорстко витримані та визначені, тоді як в інших франкомовних спільнотах навпаки вони є достатньо довільними [3, р. 22]. В цьому контексті, у класичній французькій мові запозичення з інших мов відрізняються власне типом запозичень, нормуванням їх чисельності, формою адаптації та ступенем інтегрованості в мові-реципієнті, тоді як в інших франкомовних спільнотах ці принципи виявилися менш чітко визначеними та менш дотримуваними. Тому, запозичення з англійської мови в

канадській французькій мові відбувалися спорадично, хаотичним способом, не зазнаючи впливу корелюючого та стримуючого фактора мови-реципієнта, який би дозволив зберегти цілісність та живучість мови. Натомість, класична французька мова ніколи не переживала такої потужної супрематії чи домінування англійської та американської англійської мови на своїх теренах, відповідно, процеси запозичення з інших мов відбувалися нормативно, витримано, без особливо болючих чи потворних лінгвістичних наслідків для мови-реципієнта.

У канадській французькій мові фіксуються особливості, що є результатом безпосереднього контакту з англійською громадою. Відмінність запозичень з англійської мови у французькій класичній та канадській французькій мові мотивується синтаксичною складовою, тобто у французькій класичній мові синтаксичні запозичення трапляються рідше, аніж у французькій мові Квебеку. Тобто запозичення-кальки у канадській французькій мові є домінуючими [3, р. 25], (24) коли зберігається дослівний переклад з англійської американської мови чи з британської англійської (*dresse* (канад.) – *placard*(франц. – шафа). Звичайно, таке явище не є виключенням для класичної французької мови, проте ці процеси не набрали там такого розмаху, як у канадській французькій мові. До того ж, існують деякі розбіжності у самій структурі таких кальок у канадській та у французькій класичній мові. До прикладу, у канадській мові ми маємо від англійського виразу *tooth past* запозичення-кальку: *râte a dents*, а у французькій класичній *râte dentifrice*; від англійського *toilet-paper* класична французька мова подає *papier huygñique*, тоді як канадська французька зберігає *papier de toilette*, *brevage* калька від *beverage*. Синтаксично-семантична складова є стимулятором, який впливає на утворення нових термінів у канадській французькій мові. Варто визнати, що, якщо французька класична мова зазнала впливу адаптаційних процесів, запозичуючи з англійської чи американської англійської мови, то запозичення з американської англійської у канадській французькій мові зазнали незначної фільтрації через насиченість дослівних перекладів з англійської мови, що, звісно, можна пояснити тісними контактами місцевого населення з англофонами, які є домінуючим населенням Канади.

Без сумніву, в період глобалізаційних процесів наявність кальки диктується вимогами часу та констатується у всіх без винятку мовах (нім, іспанській, французькій) – у наукових публікаціях, мас-медійних засобах. (76–77) Проте, кальку не можна вважати єдино прямим шляхом для запозичень з інших мов. Слід визнати, що при більшій відмінності лінгвістичної та стилістичної складової структури мови, важче відбуваються процеси асиміляції чи інтеграції запозичень-кальок в мові-реципієнті. Питання доречності запозичень важливо розглядати під кутом соціолінгвістичної ситуації у кожній з цих країн.

Знакова особливість, яка робить відмінною семантичну складову класичної англійської мови, канадської англійської мови, французької канадської мови та класичної французької мови, тобто семантичний розрив (лакуна) можемо спостерігати на наступних прикладах: термін *parking* вживається у класичній англійській мові в значенні констатації факту паркування, тоді як у канадській

французькій цей термін означає місце або стоянку автомобілів і виглядає як *stationnement*, у класичній французькій мові цей термін однаково вживають для означення стоянки автомобіля так і для означення факту паркування. А у англоамериканському варіанті цей термін звучить як *parking lot, parking space*, а в англо-британському варіанті : *car parking*. Англійський термін *stop* має свій французький еквівалент *arrêt* у канадській французькій мові.

На сьогодні французька мова Квебеку увібрала в себе численні запозичення, а надто під позитивним впливом молоді генерації, хоча акцептація американізмів все ж викликає деякий спротив та пересторогу з боку захисників цілісності мови, що дозволило усунути із вжитку канадської французької мови деякі запозичення-кальки (*fin de semaine, аїна, centre-jardin, papier sable, дїпот direct, changement d'huile*).

Варто визнати, що станом на сьогодні спостерігається відносно вирівнювання та сповільнення запозичень з англійської мови не тільки у французькій класичній, а й у канадській французькій мові, а також і у швейцарській чи бельгійській французькій мові (досі зазначалося його зниження) за посередництва предстаників молоді генерації у науковій, економічній сфері та мові бізнесу. Хоча не варто упускати той факт, що останнім часом французи та й інші франкофони починають повертатися до власних лінгвістичних витоків, коли власні терміни вживаються замість американізмів та англіцизмів. Оскільки кожна мова володіє власним потенціалом лексичного оновлення, аби йти в ногу з новими потребам та науковими віяннями, її внутрішні креативні можливості достатні, аби їх використовували на належному рівні. У цьому плані, французькі лінгвісти, наприклад, вважають, що застарілі лексичні форми можуть успішно відновлюватися у лексичному запасі мови та відповідати подібним або ж новим значенням. Наприклад, англіцизм *musher* можна реально замінити французьким *meneur de chiens* (кормач, вождь, очільник), у канадській французькій це слово означає погонич. Грецьку назву бару з приготування домашньої їжі *superi* можна реально вживати замість англіцизму *super bar*, у французькій – *bar a soupe*. Або термін *coucou*, який став ключовим у формуванні цілої низки нових термінів у французькій класичній мові – *coucoupage, coucoupiage, coucouper, coucoupe* – захисне пластикове покриття, *coucouping* – культ спокійного сімейного життя. Таке явище повернення до власних лінгвістичних витоків зайвий раз засвідчує креативні можливості мови, коли нові значення передаються давньоутвореними лексичними формами у будь-якій мові [3, р. 25]. Такі лексичні новоутворення виникли серед певних соціальних груп людей відповідно до поля їх діяльності. Наприклад у 2000 рр. виникли терміни *logiciel, micro-ordinateur, videosurveillance, courriel, cybercriminalité, bioterrorisme, lavardage, maltouffe*. Нові лексичні форми були зафіксовані серед малолітніх французьких дітей. Наприклад, французькі лінгвісти запропонували дітям спонтанно вживати *saucipain* замість *hotdog*, *machouillon* замість *chewingum*. І тепер вони стали поширеними як серед дітей, так і серед дорослих. Звичайно, що такі новоутворення не поширюються на всі сфери суспільного життя, проте в

них вбачається процес оновлення мови через застосування термінів, згадуваних в анналах літературної спадщини або давньовживаних, забутих слів, що відкриває нову схему лінгвістичного творення та збагачення мови. Саме така перманентна здатність мови самовідроджуватися, не втрачати своєї самобутності дозволяє канадській французькій мові, як і будь-якій іншій мові, виживати та конкурувати з впливами англійської мови. На думку канадських лінгвістів це найбільш динамічний засіб збагачення мови через власні лексичні форми, який можна розглядати як потужний важіль лексичної протидії англомовним запозиченням. Це було б доречно для тих мов, які опинилися під загрозою зникнення чи білінгвізму.

На сьогодні, франкомовні лінгвісти в один голос заявляють про корелятивні та нормативні норми щодо запозичень з англійської мови, які дозволяють приймати ті запозичення, які є найбільш затребувані на даний період: *offshore, cutter, caravaning, cine shop, pressing, people*. Це складає одну з підстав живучості мови, її незмінності та цілісності. Тому лінгвістична політика Квебеку керується єдиними принципами живучості французької канадської мови, її кореляції з класичною французькою та загального її використання у всіх сферах. Варто згадати про численні закони, якими регулюються та впорядковуються іншомовні запозичення, аби забезпечити живучість мови, її підтримку, визнати французьку мову робочою мовою у сфері комунікації, торгівлі, веденні адміністративної документації. Доречним буде сказати про непохитну позицію прибічників цілісності та недоторканності мови, з одного боку, та інтервенціоналістів, які обстоюють свободу розвитку мови, глобалізаційні уніфікації, з другого боку. Цими питаннями займаються Квебекське Бюро французької мови, це також Канадський Офіс французької мови, які затвердили Хартію французької мови на місцевому рівні, що забезпечує її ефективне застосування та протидії впливу англійської мови. Другим важливим постулатом живучості мови є слідування морфологічно-синтаксичній системі будь-якої мови, хоча не варто виключати деякі відмінності на семантичному чи морфосинтаксичному рівні.

В цьому контексті, не варто забувати про загрозливі тенденції розпорошення української мови, яка зазнає не стільки впливу англійської мови, скільки російської мови, що повинно насторожувати українських лінгвістів, науковців, державотворців та спонукати працювати над впорядкуванням та збереженням цілісності української мови. З соціальної точки зору, в ситуації білінгвізму, коли одна мова не розвивається паралельно з іншою, вона не в стані відповідати на комунікативні потреби у всіх сферах суспільного життя. А це реальна загроза для її розпорошення та зникнення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гак В. Г. Теория и практика перевода / В. Г. Гак // Перевод фразеологических единиц. – Москва : Интердиалект+, 2003.
2. Пономаренко О. Д. Сучасна українська мова / О. Д. Пономаренко. – Київ : Либідь, 2001.

3. *Loubier Christiane*. De l'usage de l'emprunt linguistique / Christiane Loubier. – Paris : L'Harmattan, 2008.

Стаття надійшла до редколегії 10.06.2018

Прийнята до друку 01.09.2018

SOCIOLINGUISTIC SITUATION IN FRANCE AND OTHER FRENCH-SPEAKING COUNTRIES

Galina Rabosh

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000, tel.(032)239-41-98,
e-mail: galina.rabosh1@gmail.com*

French language in Canada, Belgium, or Switzerland differs from the classical French in their own cultural and religious heritage, national symbols, socio-historical preconditions, and their social status in society. The Canadian French has the communicative influence of English community. The semantic component predetermines a decisive role in the formation of expressions in the French language of European countries. The differences from English language borrowings in the original French and Canadian French are motivated by the morpho-syntactic component.

In the context of the word-formation of Canadian French, we can observe a number of features that are not characteristic of the original French language. The creation of a whole series of words is provided by the Franco-Canadian by means of suffixes not inherent in the classical language or used in the French language. This kind of word-formation led to the appearance of a number of words formed from the same root, with different suffixes, but without any differences in meaning. The suffix formation of nouns, inherent in the Old French language, is also used in the Canadian French for the expression of concepts, that is, the form of the French-Canadian word is the preservation of one of the outdated word-formation variants of the French word.

Very common in the language of the Franco-Canadians is a special form of the formation of adverbs with the suffix *-ment-*. This way of creating adverbs is very common in Canadian French, whereas in the classical French language, the scope of its use is rather restrained. These word forms are irrelevant to the classical French language and create the effect of the remoteness of the Canadian French from the classical French language, as a consequence of the distinctive development of the language of the local community.

The semantic component played a decisive role of expressions in the French language of European countries. The difference in English language borrowings in the French classical and Canadian French is motivated by the morpho-syntactic component. The combination of two verbs is inherent in the classical French language. However, frequent use of verbs has become a semantic component, which distinguishes the French language of many European countries from the classical French language.

In this context we can observe some semantic changes in terms and overlays of the corresponding meanings that distinguish classical French from the French language of Canada, Belgium or Switzerland.

Key words: dialect; neologism; words formation.